

Микола Носко

доктор педагогічних наук, професор,
дійсний член НАПН України,
заслужений діяч науки і техніки України,
Національний університет
«Чернігівський колегіум»
імені Т. Г. Шевченка,
м. Чернігів, Україна

Ольга Мехед

доктор педагогічних наук, професор
Національного університету
«Чернігівський колегіум»
імені Т. Г. Шевченка,
м. Чернігів, Україна

Дмитро Мехед

кандидат педагогічних наук, доцент
Національного університету
«Чернігівська політехніка»,
м. Чернігів, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІКТ-КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ У ЗВО

Актуальність дослідження. Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) стрімко змінюють освітнє середовище [5], що вимагає від майбутніх педагогів набуття нових компетентностей для ефективного використання цифрових інструментів у своїй професійній діяльності [3]. У сучасних умовах педагоги повинні володіти навичками використання цифрових ресурсів та онлайн-платформ для організації ефективного освітнього процесу. ЗВО (заклади вищої освіти) відіграють важливу роль у підготовці педагогів, забезпечуючи студентів знаннями та навичками, необхідними для роботи з сучасними технологіями [6]. Формування ІКТ-компетентностей у майбутніх педагогів стає однією з пріоритетних завдань вищої педагогічної освіти. Це дослідження спрямоване на виявлення основних особливостей цього процесу.

Мета дослідження: дослідити особливості формування ІКТ-компетентностей у майбутніх педагогів під час їхнього навчання у закладах вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Формування ІКТ-компетентностей у студентів педагогічних спеціальностей відбувається на декількох рівнях: теоретичному, практичному та рефлексивному. На теоретичному рівні студенти вивчають базові поняття ІКТ, типи програмного забезпечення, технології інформаційної безпеки та правила роботи з інтернет-ресурсами [4]. Практичний рівень передбачає оволодіння

навичками роботи з різними інструментами, такими як інтерактивні дошки, програми для створення мультимедійного контенту та платформи для дистанційного навчання.

Важливою складовою є також вивчення методик впровадження ІКТ у навчальний процес, оскільки саме це допомагає студентам розуміти, як використовувати технології для підвищення ефективності навчання [1]. Однією з особливостей формування ІКТ-компетентностей є інтеграція цих технологій у різні дисципліни, а не обмеження лише спеціальними курсами. Інтерактивні методи навчання, такі як проєктна діяльність та групові завдання, сприяють активному засвоєнню ІКТ-компетентностей, оскільки студенти отримують можливість застосовувати знання у реальних умовах.

Використання платформ дистанційного навчання, таких як Moodle або Google Classroom, також стимулює майбутніх педагогів до активного опанування технологій. Викладачі у ЗВО відіграють важливу роль у формуванні ІКТ-компетентностей, підтримуючи студентів та спрямовуючи їхню роботу, надаючи індивідуальні консультації та рекомендації [2; 6]. Інтеграція ІКТ у навчальний процес також підвищує рівень самостійної роботи студентів, що сприяє розвитку їхньої здатності до самонавчання і вдосконалення. На рефлексивному рівні майбутні педагоги аналізують свої успіхи і труднощі, що допомагає їм краще розуміти власний рівень підготовки та потреби у вдосконаленні навичок.

Висновки. Ефективне формування ІКТ-компетентностей є комплексним процесом, що вимагає системного підходу у закладах вищої освіти. Включення ІКТ у всі етапи навчання та активна роль викладачів є важливими факторами у цьому процесі. Розвинені ІКТ-компетентності надають майбутнім педагогам необхідні знання і навички для використання технологій у професійній діяльності, сприяючи підвищенню якості освіти.

Література

1. Мальцева І., Черниш Ю., Штонда Р. Аналіз деяких кіберзагроз в умовах війни. *Кібербезпека: освіта, наука, техніка: електронне фахове наукове видання*. 2022. 4 (16). С. 37-44. URL: <https://doi.org/10.28925/2663-4023.2022.16.3744>.

2. Мехед О.Б., Мехед Д.Б., Мірошник В.І. Інформаційно-методичне забезпечення професійної підготовки педагога до здійснення соціально-педагогічної діяльності. *The 3rd International scientific and practical conference —Modern research in world science* (June 12-14, 2022) SPC *Sci-conf.com.ua*, Lviv, Ukraine. 2022. С. 971-975.

3. Мехед О.Б., Мехед Д.Б., Мехед К.М. Використання інформаційно-комунікаційних технологій при здійсненні соціально-педагогічної діяльності. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка*. Вип. 14-15 (170-171). Чернігів : НУЧК, 2021. С. 27-31.

4. Олексюк В.П., Олексюк О.Р. Стан сформованості компетентностей з інформаційної безпеки майбутніх учителів інформатики. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2017. 62 (6). С. 277-291. URL: <https://doi.org/10.33407/itlt.v62i6.1906>.

5. Опис рамки цифрової компетентності для громадян України. (2021). URL: https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/news_post/2021/3/mintsifra-oprilyudnyue-ramku-tsifrovoi-kompetentnosti-dlya-gromadyan/%D0%9E%D0%A0%20%D0%A6%D0%9A.pdf.

6. Петренко Л.М. Цифрова безпека в професійній діяльності майбутніх викладачів педагогічних закладів вищої освіти: нормативно-правовий аспект. *Вісник післядипломної освіти. Серія «Педагогічні науки»*. 2023. 24 (53). С. 138-152. URL: [https://doi.org/10.58442/2218-7650-2023-24\(53\)-138-152](https://doi.org/10.58442/2218-7650-2023-24(53)-138-152).

7. Швидкий А.Л., Мехед Д.Б., Мехед О.Б. Особливості впровадження інформаційних технологій у навчальний процес (психологічний аспект). *Збірник наукових праць. Педагогічні науки*. Випуск 61. Херсон : ХДУ, 2012. С. 401- 406.

Лілія Павлишина

*учитель української мови та літератури
Лозуватського ліцею імені Т.Г. Шевченка
Лозуватської сільської ради,
с. Лозуватка, Криворізького р-ну,
Дніпропетровська обл., Україна*

STEM-ПІДХІД У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ: НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ ГУМАНІТАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Актуальність дослідження. У сучасній освіті зростає потреба у міждисциплінарних підходах, що сприяють інтеграції різних галузей знань та розвитку комплексних компетентностей у майбутніх фахівців. STEM-підхід, який поєднує в єдину стратегію засвоєння природничих наук, технологій, інженерії та математики, вже набув популярності в технічних і природничих дисциплінах, проте його потенціал у гуманітарній освіті, зокрема у підготовці вчителів української мови, ще недостатньо досліджений. Впровадження STEM-підходу у викладання гуманітарних дисциплін сприяє розвитку креативного та критичного мислення студентів, уміння застосовувати технологічні інструменти для поглибленого вивчення мовного матеріалу, що є особливо актуальним у контексті сучасних освітніх реформ.